# Sjælesørgerens Vidnesbyrd

i Afskedsstunden.

# Sjelesörgerens Vidnesbyrd

## i Afskedsstunden,

ved Fraflyttelsen fra

## Kousted og Raasted Menigheder,

af

J. G. G. Briem,
Sognepræst i Gunslev.



Kjøbenhavn.
Forlagt af C. A. Reitzels Bo og Arvinger.
Bianco Lunos Bogtrykkeri.
1854.

2

Det er saa ofte at Evnen ei kan svare til vor Attraae, at det vi byde, er ringere end det vi ønske at kunne frembære. Maatte Deres Høiærværdighed deri, at jeg har tilladt mig at pryde disse Blade med Deres Navn, see en hjertelig meent Bevidnelse af min Høiagtelses og Taknemmeligheds bedste Følelser!

**Forf.**

Brammer, Dr. Theol.,

Biskop over Aarhuus Stift, Commandeur af Dannebrog, Dannebrogsmand m. m. m.

Evige Gud! Alforbarmende Fader! Du bød og Tidens Strømme væltede frem af deres dunkle Begyndelse. Du gav Dage og Aar, gav Lyset og Skyggen deres skiftende Grændser og hver Skabning, hver Idræt beskikkede Du det bestemte Maal. Du har helliget og velsignet den syvende Dag, at Lys, Fred, Hvile og Vederqvægelse fra dine høie Himle maatte komme ned til hvert troende Hierte, som i stille Andagt, i Lønkammeret eller i den gudelige Forsamling søger Dig. Himles Himle omslutte Dig ei; alle Evigheders Halleluja faaer aldrig tilbørlig fuldtakket og lovpriset Dig og din Guddoms Herlighed. Men i Naade har Du reist dine Pau=

luner, hvor Du til Andagt og Tilbedelse forsamler dine Troende. I forbarmende Naade har Du helliget og velsignet Hvilens Dag, Vederqvægelsens Stund, da Bethlehems Stjerne tænder sit festlige Lys, da dit livsalige Ord seirende stiger frem paa ny og din Aand bringer sine de gode Gaver. Tusinde Tak af vore Hjerters dybeste Grund for hver en Sabbaths Stund, da Du, algode Fader! drog os op til Dig, da Du som i Faderfavn opløftede os til din den søde, salige Forening.

Tak, at vi Mange ved Dig, Du Livets Brød! ere blevne dine og hverandres Lemmer paa det ene Legeme, som Du daglig ved den kristelige Tro bygger, beskjermer og befæster. Tak, at vi leve og røres i Dig, at dit Aasyn endnu i denne Stund lyser over os. Hør og bønhør os, miskundelige Gud! hellige og velsigne denne Dag, at vi maae skue op til Dig,

virke og hvile i Dig alene. Lad alle de jordiske Forhold, lad det, at vi have hver sin Tid, at vi saa ofte skilles og mødes, gjennemtrænge os med den brændende Forlængsel efter at søge, finde og vinde din evige, evigforbarmende Kjerlighed og Naade. Amen.

---

Hver en Gang, vi, andægtige Medforløste! efter det Kald og den Naade, den alene mægtige Gud forunder, have at udlægge Livets Ord, forkynde dets Evangelium, bør det os ydmygelig at bede, omhyggelig at vogte os, paa det vi ikke skulde lide Skibbrud paa de Vildfarelsens Klipper, som til begge Sider berede deres Farer.

Ingen tør saaledes forkynde Guds Ord, som var han selv uberørt af dets Herlighed, havde aldrig selv ret fornummet dets Trøst og Formaning, som var han, efter Apostelens Udtryk, en lydende Malm og en klingende Bjelde.

Hvorledes skulde den, som selv var fjern og blind, vel kunde lede sin Broder? Ethvert kristeligt Øre i Menigheden vil snart erkjende, om vi af vort Livs Erfaring, af Troens Overbeviisning tale om den Langmodighed, som leder til Omvendelse, om den Kjerlighed, som lader alle Ting tjene til det sande Gode. Det ene Fornødne, det Første og Sidste, at iføre den Herre Jesum Kristum, kan ikke holdes i en farveløs, upersonlig Almindelighed. Nei den maa møde en Gjenkjendelsens Jubel langt fuldstændigere end hiin, da Manden udbrød: denne er mit eget Væsen, en Deel af mig selv.

Ikke mindre farlig er den anden Afvei. Der er en Fristelse til altfor meget at fremdrage vor egen Erfaring og Følelse — at prædike sig selv, istedetfor at søge den fælles Opbyggelse paa ham, Salighedens eneste Klippe og Grundvold, ham, som er høilovet i Evighed.

I de stille Timer, da det efter Pligt og Samvittighed burde mig at forberedes til de forskjellige Evangelii Tjenester i Menigheden, maatte det vel stedse være min Bøn, Betragtning og Stræben, at undgaae disse tvende Skjer. Nu, i Afskedsstunden hjælpe mig dertil Gud og Eders kristelige Forbøn!

---

## Text: 2 Petr. 1, 12—19.

Heelt igjennem er vor forelæste Text gjennemtrængt og beaandet af Afskedens Veemod. Apostelen taler om sit jordiske Pauluns Aflæggelse, om sin blodige Martyrdom, som nu var snart forhaanden og som vor Herre Jesus Kristus forlængst havde ham aabenbaret. Men tvende Ting agter han for rette og magtpaaliggende. Det Ene: indtil det sidste Øieblik ikke at forsømme Paamindelsen.

Det Andet: at anvende al sin Flid, paa det de, som havde annammet Forløsningens Evangelium, ogsaa efter hans Bortgang skulde bevare det i deres Erindring.

Ligesom enhver stille Blund forud afbilder og henpeger paa den sidste, dybe Søvn — saaledes maa de veemodige Tanker om den sidste Bortgang, da vort Hoved bøies ned til Afsked, Regnskab og Dom, i denne Stund sammensmelte med mit dybtbevægede Hjertes inderlige Bønner, Forbønner og Velsignelser over denne Menighed. I vide, det er sidstegang, jeg paa mit hellige Sjelesørgerembedes Vegne i dette hans hellige Paulun prædiker Herren min Guds Ord. Efter hans alvise, alkjerlige Raadslutning bør det mig at opsøge en anden Hjord, og altsaa nu i Hjertet at sige Eder, kjere, dyrebare Venner! i Guds velsignede Navn mit inderligste Levvel.

Nitten Aar ere henrundne, siden Kirkens evige Konge og Gud, min Sjeleven og Frelser, førte mine Fjed til denne hans Helligdoms kjere Bolig. Han bøiede mine Velgjøreres, bøiede sin Tjener, Kongens Hjerte, at Døren aabnedes mig til denne Evangelii Tjeneste. I disse nitten Aar ere Mange hensovede og forudgangne af dem, som jeg den Gang hilsede med Guds og Jesu Kristi Freds Ord. Dog ere her vel endnu de, som mindes hiin skyfri Aftenrøde, hiin rigt-frembrydende Stjerneglands paa det stedste dunk-lere Himmeltelt, da min Vens, min Formands Lig her stededes til Jorde. Den Dag modtog jeg Budskabet om min Kaldelse hertil, om mine Pligter mod den grædende Enke og den sør-gende Menighed.

Den Gang og længe derefter bad og haa-bede jeg, at min Grav maatte vorde beredt her,

at det ogsaa over den maatte lyde: mod hvem har jeg gjort Uret — i Ord eller Gjerning?

Det Vidnesbyrd, som jeg har bestræbt mig for at vinde i min Grav, det forunde mig Eders kristelige Velvillie til min Trøst i Afskedens Time! Under hvormegen Skrøbelighed jeg end har kjempet, har Guds Naade dog været med mig. De Fattige, de Syge, de Bedrøvede bør Sjelesørgeren søge at være en trofast aandelig Ven. Dem, der sige imod bør, han forkynde Guds Ords hellige Sandhed uden Menneskefrygt, uden at bøie af for den stormende Tidsaand. Ak, at I maatte vidne for mig: Guds Naade har ikke været ganske forgjeves. De Aar, som her henrunde, her have bleget mit Haar og bøiet mit Livs Vei mod dets Aften, ere altsaa forbi, deres Række er afsluttet. I min herværende Tjeneste er denne Time den sidste. Giv mig, o Gud! at gribe og benytte dette veemodige

Affkeds Dieblik! Lad det ogsaa efter min Bortgang vorde erindret som Slutningen af Sjelesørgerens oprigtige, trofaste, i Troen faste Vidnesbyrd om Jesu Kristi Kraft og Tilkommelse.

a. Thi vi have ikke fulgt kløgtige Fabler, der vi under Korsets hellige Tegn, i den treenige Guds Navn, tog Eders spæde Børn i Favn og ved Daabens saliggjørende Naade, under Bøn og Velsignelse indviede dem til i Livet og i Døden, til i Striden under hans Banner herneden og i den seiersalige Jubel i hans, i Lysets evige Pauluner, at høre ham til som hans egne.

Vi have ikke fulgt kløgtigen opfundne Fabler, der vi i stille Timer samlede Eders Ungdom, lærte dem at folde Hænder, at smelte Hjerter i et ydmygt: Fader vor! — lærte dem: frygt Gud og hold hans Bud; thi saa bør ethvert Menneske at gjøre — lærte dem Led for Led at kjende og bekjende Troens Ord om den

levende Guds Aabenbaring fra det Første, han sagde: vorde Lys! og til det Sidste, da han kalder sine Udvalgte, sine Helliggjorte til den nye Jord, de nye Himle, det nyfødte Jerusalem.

Vi have ikke fulgt kløgtige Fabler, men talt Sandhedens visse, faste, usvigelig beseglede Ord, der vi for Jesu Kristi Forsonings, Lidelses og Døds Skyld tilsagde den Angrende, den Bodfærdige alle sine Synders naadefulde Forladelse, tilsagde ham, hvad enten han knælede ved Altarets Fod eller han hjemme i sin Svaghed, ofte med brændende Taare, helligede Lønkammeret eller det vaandefulde Leie, at han i det høiværdige, guddommelige Sacramente fuldelig annammede Foreningen med Troens Begynder og Fuldkommer, vore Sjeles evige Forløser og Saliggjører.

Det var ei heller nogen kløgtig Fabel, der vi bortviiste det verdslige, ukirkelige Ægteskab

som en Vederstyggelighed. I vide det, I troende Ægtefolk! at det er Guds Ords Formaning og Velsignelse, som har været udtalt over Eder og Eders ham velbehagelige Stand, naar denne Haand har hvilet paa Eders forenede Hænder og I forkyndtes for Gud og for Mennesker rette Ægtefolk at være.

Det samme som gjelder det enkelte Huusliv, gjelder ligesaa fuldt om det ganske Borgersamfund. Vee over de falske Propheter, som afstedkomme de kraftige, lige sørge- og harmelige Vildfarelser, de latterlige Daarskaber, som om det kunde være Borgerne, være vort dyrebare Fædrelands Sønner ligegyldigt, hvad enten Kristi Aand gjennemtrængte Folk og Rige eller ikke.

Saa sandt mit Haab er til Herren, min Gud, og hans hellige Ord, har jeg ikke fulgt kløgtigen opfundne Fabler, naar mit Embede førte mig hen til Eders Døende, hen til Eders

Forudgangnes taarevædede Grave. Jeg har stillet mig hen til hiin Vidneskare, som bekjendte: jeg troer de Dødes Opstandelse, baade de Retfærdiges og de Uretfærdiges. Til mit sidste Suk herneden vil jeg fuldt fortrøste mig dertil. Jeg veed og troer: som Døden er Syndens Sold, saaledes er det evige Liv Guds frie Naadegave i Kristo Jesu, vor Herre.

Bed, o Jesu! bed for mig! bed mig ind i Himmerig!

b. Thi vi have været Vidner til hans Majestet.

Apostlene blev det givet at fryde sig ved hine høie Aabenbarelser. Salige de Øine og Øren, som saae og hørte, hvad de finge at see og at høre. I vor Dags Text ihukommer Apostelen hiint hellige Bjerg, hiin Forklarelsens Stund, da Røsten lød fra den høie Himmel: denne er min Søn, den elskelige, i hvem jeg

haver min Velbehag. Saaledes er dette Ord ikke kommet til Dig, min andægtige Medforløste! Dog er det i al sin lyse Herlighed, i al sin Guddoms Kraft og Magt trængt ind i dit og mit Hjerte. Du veed maaskee ikke, hvornaar Du hørte det første Gang. Troen, den kristelige Tro derpaa er voxet op i og med Dig, saa at Du fra din Barndom af har levet og rørt Dig i denne livsalige Forvisning. O store, naadige Gud og Fader: Lær os aldrig at glemme Takken til Dig, at Du i din forbarmende Kjerlighed kaldte ad os i et allerede kristeligt Land og Forhold, at Du saa tidlig førte os til et helligt Sted, Moderens Skjød er vel dets rette Navn, hvor vi hørte Røsten gjentage og derved bleve gjorte til Vidner om den Ære, den Herlighed og Velbehag, som Du gav den Enbaarne. Hvor velsigner jeg Dig, min fromme Fader! hvis Støv forlængst er under Mulde, og Dig,

min ærværdige, barnligtroende Moder! saa fjern, saa fjern og dog i Gudelighedens Aand saa nær — hvor takker og velsigner jeg Eder for de første Indtryk, som førte mig til Jesum Kristum, for mit Livs Idræts Valg og Bestemmelse. Barndommens, den modnende Ungdoms Lærere og Ledere have saa livfuldt og indtrængende kundgjort mig Rigets, Korsets og Forklarelsens Evangelium, at Vidnesbyrdet ikke er bleven mig laant og fremmed; men — Tak og Velsignelse være dem, være Gud for dem! at det er blevet mit eget. Uflittig og ilde maatte jeg fremdeles have anvendt disse nitten Aar, som Gud i Naade forundte, dersom jeg ikke i dem havde lyttet til Aandens Vidnesbyrd, havde søgt at vinde Lys, Fylde og Bestyrkelse i Troen paa Gud og den Elskelige, som han udsendte til vor, til al Verdens Frelse og Salighed.

Endelig er der, som Paulus vidner i Brevet til Romerne, en gjensidig indbyrdes Virkning mellem Tilhørerne, Menigheden og Ordets Tjenere. Tak, Du kjere Menighed! Tak, I, som samledes herinde! Ja min Tak søger tillige dem, der i de snevre, dybe Sovekamre slumre derude. Tak for hver en kristelig Livserfaring, som jeg i Eders Midte har vundet, for hver en Gang en Troendes Trøst og Seier gjorde mig til et Vidne, et sikrere Vidne paa Jesu Kristi Kraft og Tilkommelse.

c. Derfor: vee mig, om jeg ikke prædikede! Derfor, siger Apostelen i Dagens Text, derfor vil (og kan) jeg ikke forsømme at paaminde Eder om dette, hvorvel I vide det og ere styrkede i den Sandhed, som er tilstede hos os. Lad mig, saalænge jeg er i dette Guds Paulun, efter de svage Evner, han forunder, med

Apostelen agte det for Ret at vække Eder, andægtig Medforløste! med Paamindelse.

Hvor megen Berømmelse de Mænd af Athen ellers kunde have vundet, saa var det dem kun til liden Ros, at de, altid spørgende om Nyt, vendte dem bort fra de evige Sandheder. Saaledes gjøre hine, som lade Kirkerne tomme, som, undtagen naar der er noget Nyt, forlade vore Forsamlinger, idet de bedrage dem selv med den forunderlige Undskyldning, at de Intet faae at høre herinde uden det, som de allerede vide. Hvor langt anderledes gjorde de Mænd af Beroæa. Deres timelige Syssel uskadt deelte de dem imellem Ordets Hørelse og Læsning. De gav Agt paa Prædiken, forskede hjemme i Skrifterne og kom saa igjen til Herrens Huus. Saaledes voxede de; kun saaledes er det muligt at voxe i Troen paa og Kjerligheden til Guds Ord. Herom gjelder det i fuldeste Maade: hvo Meget haver, ham gives

mere; hvo, der har liden Deeltagelse for det Aandelige, han mister dette lidet og sover ganske ind. Brug og benyt Du Himmeriges Nøgle med saa megen Flid, at Rusten ikke fortærer den for Dig, men at Du i disse Herrens Paulluner og Forgaarde fornemmer Dig vel og hjemme.

Og nu mit Hjertes, mit bævende Hjertes inderlige, fyrige Tak til Eder, I trofaste Tilhørere! at I kjededes ikke ved atter og atter at høre det uafladelige Vidnesbyrd, som I vel kjendte: jeg agtede mig ikke at vide Noget iblandt Eder uden Jesum Kristum og ham korsfæstet. Kun dette var min Trøst, mit Haab, min Ære.

Tak, I Fattige! i Guds Dine dyrebare Venner! at I saa ofte forlode Omsorgen og Anstrængelsen for Eders daglige Brød for her at hellige Sabbaten, for her at tage til Takke

med Tjenerens fattige Udreden af Livets Brøds den evig utømmelige Rigdom.

Tak, I yngere Medkristne! at I med os i gudelig Overhøring og Samtale søgte at voxe og forfremmes i Kundskab og Naade.

Tak, Du kristelige Huusbonde! som viiste Børn og Tyende til Herrens Huus, selv lod det være Dig Magtpaaliggende tidt at bekjende: jeg og mit Huus ville tjene Herren — Magtpaaliggende at erhverve Vidnesbyrdet: Han troede selv og hans ganske Huus.

Tak, I Ældre, I Høitbedagede! som i stille Aand med Simeon og Anna, forventende, beredende Eders egen Forløsning, biede paa Israels Hellige.

Endelig tør jeg vel ogsaa frembære den ganske Menighed min Tak og Velsignelse for dens i saa mange Aar prøvede Velvillie mod mig og mine. Har jeg begjeret Eders Guld

og Sølv? Jeg har bedet Gud om Eders Hjerter. Har jeg tinget ubillig om mit Embedes Ret? eller været utaknemmelig for det Brød, I gav mig, det gode Sindelag, i hvilket det raktes mig? Vi kom det betydningsrige Ord ihu: Mennesket lever ikke af Brødet alene. O tusinde, tusinde Tak og Guds Løn, I dyrebare Venner! for hvert et oprigtigt Ord, for hvert et mildt Øie, for hver en Gang, Nogen af Eder mødte mine Bønner med et redebont Ja! bar i kristelig Kjerlighed over med min Skrobelighed og Vanmagt.

O min Gud, min Gud! Du give mig aldrig, indtil Døden aldrig at glemme det trofaste Venskab, den Bistand og Kjerlighed, som min Hustru og mit Barn, Hjerter af mit Hjerte, med mig i saa mange Aar, i denne kjere Kreds og Menighed have fundet!

d. Jeg vil og gjøre min Flid, at efter min

Bortgang I kunne have det, som kan kalde Eder vor Herres Jesu Kristi Evangelium i Erindring. Der er en Forjettelse, som ofte i Savnets og Bedrøvelsens Timer har været min Trost. Intet af de Ord, som, under Beaandelsen herovenfra, tales i Herren vor Guds Navn, skal vende tomt og forgjæves tilbage. Dog lad endog selve Ordene glemmes, som de i Jorden opløste Sædekorn! Ere det aandelige Livs Spirer deri, skulle de dog fæste Rod i Hjerterne. De skulle dog gjøre Jesu Kristi Ihukommelse levende og frugtbar, indtil Paulunet nedbrydes, at I see ham klarligen i det evige Liv.

Beder nu alle endrægtelig med mig, at I for de kommende Præster og Tilsynsmænd, ja! hvad der saa langt vigtigere, for Eder og mig i denne Henseende det ene Fornødne, at I paa Dommens Dag maa kunne give mig det Vid-

nesbyrd, at jeg ikke som den, der har fægtet i Luften, har kjempet forgjeves.

Et halvt Aar er henrundet siden jeg ved sidste Reformationsfest fra dette hellige Sted gjorde Menigheden en Opfordring, som stod i nøie Forbindelse med min nittenaarige Embeds-Virksomhed for hos Eder at faae den hellige Skrift udbredt, udlagt og benyttet. Jeg bad mig underrettet, om der var noget Huus i Menigheden, hvortil vi ikke havde faaet bragt denne guddommelige Bøgernes Bog. Hvorvel mit Haab er bestyrket, at Ingen er forbigaaet, er jeg dog bleven ved i Konfirmationens høitidelige Stund at uddele Pagtens Bog med de dyrebare, kostelige Ord, som ere skrevne og bevarede, at I skulle troe, at Jesus er den Kristus, er den levende Guds Søn, og at I, som troe, skulle have Livet i hans Navn.

Ogsaa andre gudelige Bøger ere flitte-

lig uddeelte. Have I altsaa nu det, som kan kalde Eder den hellige Aands Paamindelser i Erindring, vil det allersidst komme an derpaa, at I selv gjøre Eder den bedste Flid — ikke at ringeagte Guds Ord, men stedse at holde det høit og helligt i Ære.

Gud, vor Gud! Lad det være vort Arvegods, fra Slægt og til Slægt vor Trøst og Hjelp i Livet og i Døden!

---

Og nu i Guds Navn — Kalken maa tømmes; den længe udsatte Afskeds Stund er der: Arons mig her betroede Stav maa lægges ned paa dette Altar.

Farvel! Du mit Lønkammer, hvor mine bedste Timer randt i Omgang med Gud, hans Enbaarne, hans Vidners hellige Skare. Farvel!

Du tarvelige Bolig! Freden var i dine Skygger. Du Plet af Jord, som jeg sattes til at elske og vogte, saa ofte mit Eden, saa ofte mit Gethsemane! Farvel, I Høie og Dale, hvilke Gud til Dagenes Ende velsigne med Frugtbarhed og Ynde!

Farvel! Du hellige Huus! Du Guds Paulun! Han beskjerme og bevare Dig, at Ordet og Naaden maa boe evindelig herinde!

Lev vel! Du mine Venners Kreds, Du min trofaste, i Jesu Kristi Samfund dyrebare Broder og Skriftefader! Gud gjøre Eder saa og saa langt over det, som vi forstaae at bede og begjere.

Lev vel, Du kjere Kousted og Raasted Menighed! Gud i Himmelen velsigne Dig til Liv og Sjel! Han give Dig trofaste, nidkjere Hyrder og Sjelesørgere, som bringe Dig vor Herres

Jesu Kristi Forligelses og Forherligelses Ord, bringe Dig Budskabet om, Velsignelsen af alle Aandens naaderige Gaver. Han velsigne min Efterfølger, hans Indgang og Udgang, hans Embede og Gjerning, at I maa modtage ham i Kristi Kjerlighed, at alle Ting maa for ham lykkes og fremmes til Eders aandelige evige Vel! Modtag, min Medarbeider ved denne Kirke og Skole! den bortdragende Vens hjertelige: Levvel! Gud styrke og velsigne Dig og din Idræt! Dig og Dine!

Lev vel, Du kjere Konsted og Raasted Menighed! Gud velsigne Eder alle — fra Barnet i Buggen til Oldingen ved Staven. Gud i Himlen høre den Bedendes Suk! vække den Lunkne og Sløve! drage den Vildfarne tilbage! Han lyse sin den gode Fred over hvert Huus og hvert Hjerte, over den Modiges Vandring og over de Hensovedes Grave!

O Fader! Du har dog endnu en Velsignelse til mig. Forund og bevar mig din Naade, at jeg herefter, min nye Brodermenighed og mig selv til evig Fred og Frelse, maa tale dine Vidnesbyrds Ord, dine, dine Sandhedens og Livets Ord! Amen.